

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien asiaa VN/36703/2025. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää kansallista sääntelyä, jotta metsänhakkuu ja muu metsänkäsittely on myös jatkossa lintudirektiivin vaatimusten mukaista.

Esityksen taustalla on EU:n tuomioistuimen elokuussa 2025 antama ratkaisu (Voore Mets, C-784/23), jossa tuomioistuin täsmensi EU:n lintudirektiivin tulkintaa. Metsälakiin lisättäisiin metsänhakkuuta ja muuta metsätalouden harjoittamista koskevat rajoitukset ja velvoitteet linnuston huomioon ottamiseksi. Luonnonsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi lintujen tahallisen häirinnän kiellon soveltamisalaa rajoittava säännös, jotta kansallinen sääntely vastaisi lintudirektiivin velvoitteita.

Suomen Yrittäjät korostaa, että vaikka esityksen tarkoitus on selkeyttää ja täsmentää kansallista sääntelyä sekä saattaa sääntely vastaamaan lintudirektiivin velvoitteita, toimeenpano voi aiheuttaa käytännön haasteita erityisesti pienille korjuu- ja metsäpalveluyrityksille. Pk-yritysten kannalta keskeistä on, että arviointi- ja suunnittelovelvoitteet ovat selkeästi ohjeistettuja, tukeutuvat saatavilla olevaan ajantasaiseen tietopohjaan ja että muutosten vaikutuksia työn kausivaihteluun sekä resurssitarpeisiin hallitaan ennakoivasti.

Keskeiset huomiot

Esityksen tavoite selkeyttää lintujen pesintäajan huomioon ottamista ja varmistaa lintudirektiivin velvoitteiden mukainen soveltaminen lintujen pesinnän turvaamiseksi on tärkeä ja kannatettava. Metsälain 10 c §:n kolmannessa momentissa esitetyt velvoitteet ovat perusteltuja sekä lintukantojen että laajemmin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen näkökulmasta. Samalla sääntelyn on oltava

ennakoitavaa ja suhteellista. On hyvä, että esityksessä korostuu pyrkimys selkeyteen ja ennakoitavuuteen varsinkin, kun velvoitteita ulotetaan metsänkäsittelytoimiin puunkorjuuta laajemmin.

Metsälain 10 c §:ssä esitettyjen velvoitteiden (velvollisuus arvioida linnustoa ja tehdä ennalta ehkäiseviä toimia ennen puunkorjuuta ja muissa metsänkäsittelytoimissa) noudattamisessa korostuu julkinen metsävaratieto, jonka tarkkuuteen ja ajantasaisuuteen tulee jatkossa panostaa tästäkin syystä yhä enemmän. Arvioinnin vaatimusten tulee olla alalla toimiville yrityksille selkeitä ja toteuttamiskelpoisia.

Linnuston arviointia ei voi, kuten ei muutakaan metsäalan toimijan lain mukaista vastuuta, sopimusteitse siirtää toiselle toimijalle, kuten koneyrittäjälle tai tämän työntekijälle. Tämä periaate tulee todeta lain perusteluissa, jotta kaikki toimijat tunnistavat sen.

Metsälain 14 § Metsänkäyttöilmoitus

-

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

-

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

-

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

Suomen Yrittäjät pitää ymmärrettävänä, että tavanomaisen maa- ja metsätalouden sekä rakennustoiminnan mahdollistamiseksi sääntelyssä huomioidaan suhteellisuus. Koska luonnonsuojelulain 82 §:ää muutetaan, olisi hyödyllistä samalla selventää ohjeistuksella, miten lain sanamuotoon sisältyvää ”merkittävät lisäkustannukset” -kriteeriä sovelletaan yhdenmukaisesti ja ennakoitavasti. Säännöksen oikeudenmukaisuutta ja kestävyyttä voidaan edistää kuvaamalla, mitä ”merkittävillä lisäkustannuksilla” tarkoitetaan ja miten kustannusarvio tehdään, sekä edellyttämällä, että toimija toteuttaa ensin kohtuulliset ja kustannustehokkaat haitanvälttämistoimet ennen kuin kustannusperusteeseen voidaan vedota.

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

Hallituksen esitysluonnoksessa tavoitteena on pitää hallinnollinen taakka vähäisenä, ja vaikutusarvion mukaan ennakkoarviointi ja suunnittelukäytännöt ovat jo pitkälti osa nykyisiä suosituksia ja sertifiointikäytäntöjä, minkä vuoksi merkittävää lisäkustannusta tai uutta hallinnollista taakkaa ei lähtökohtaisesti pitäisi syntyä. Suomen Yrittäjät korostaa, että tämä tavoite toteutuu käytännössä vain, jos ”riittävän arvioinnin” sisältö kuvataan selkeästi ja yhdenmukaisesti viranomaisohjeistuksessa, ja jos toimijoille on tarjolla helposti käytettäviä digitaalisia ratkaisuja sekä ajantasaisia, avoimesti hyödynnettäviä paikkatieto- ja lajistotietoaineistoja. Muutoin riskinä on, että

erityisesti pienet toimijat joutuvat tekemään arviointia käsityönä ja kantamaan suhteettoman suuren kustannus- ja vastuuriskin.

Pk-yritysten näkökulmasta keskeinen käytännön riski liittyy myös kausivaihtelun kasvuun: esityksen arvioinnissa todetaan, että se voi lisätä jonkin verran kausiyrittäjyyden sekä kausikaluston ja -kuljettajien tarvetta. Tämä voi heikentää erityisesti pienten korjuu- ja metsäpalveluyritysten toimintaedellytyksiä kaluston käyttöasteen, työvoiman saatavuuden ja rahoituksen näkökulmista. Puunkorjuun rytmitys aiheuttaa jo nykyisellään työvoiman saatavuuteen kohdistuvaa painetta talven kiireisimpinä aikoina ja toisaalta yrittäjille työllistämishaasteita hiljaisina kevään ja kesän kuukausina. Toimeenpanon käytännöt ja ohjeistus ratkaisevat, miten kustannukset ja riskit jakautuvat yrityskentässä.

Yritysten toimintaympäristön kannalta on tärkeää, että kansallinen lainsäädäntö on mahdollisimman selkeää ja ennakoitavaa. Nyt esitetyt muutokset pääosin selkeyttävät ja täsmentävät toimintaympäristöä puunkorjuuyrityksille ja muille metsätalouden palveluita tarjoaville.

Hallituksen esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnin mukaan esityksen vaikutukset puunhankinnan kustannuksiin ja puun saatavuuteen arvioidaan muodostuvan kokonaisuutena sellaiseksi, joka ei vähennä metsätalouden tai puunkäyttöön perustuvan teollisen toiminnan kannattavuutta ja kilpailukykyä merkittäväällä tavalla. Vaikutusarvioiden perusteella esityksen kustannusvaikutukset vaikuttavat kokonaisuutena maltillisilta, mikä on pienten yritysten kannalta hyvä lähtökohta.

Rajatun, lintujen pesintäaikaan kohdistuvan hakkuukiellon arvioidaan lisäävän puunhankinnan kokonaiskustannuksia ”jonkin verran”, kuitenkin alle 3 prosenttia, ja rajoituksen kohteena olevan puumäärän osuus on alle 2 prosenttia teollisuuden käyttämästä puumäärästä. Koko Suomen tasolla korvissa ja rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsistä pesintäaikana tehtyjen hakkuiden pinta-ala vuosina 2022–2024 oli 1,15 prosenttia koko keskimääräisestä vuotuisesta hakkuupinta-alasta ja samalla ajanjaksolla vesistöjen suojavyöhykkeiltä korjattu puu vastasi 0,05 prosenttia vuotuisesta teollisuuden käyttämästä puusta.

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Pk-yritysten kannalta keskeistä on, että arviointi- ja suunnitteluvaiheet ovat selkeästi ohjeistettuja, tukeutuvat saatavilla olevaan ajantasaiseen tietopohjaan ja että muutosten vaikutuksia työn kausivaihteluun sekä resurssitarpeisiin hallitaan ennakoivasti.

Ohlsbom Roope
Suomen Yrittäjät